

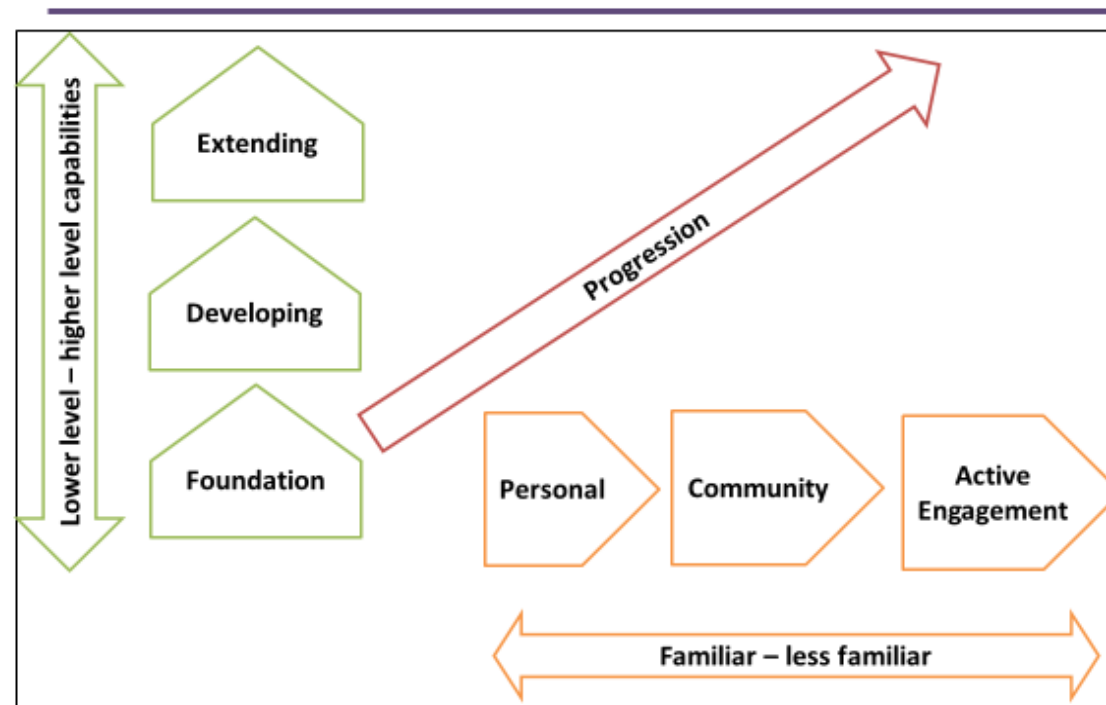
Life Skills for Europe Læringsramme

Indledning

Indledning Life Skills for Europe (LSE)-projektet præsenterer her en overordnet ramme for læring af livskompetencer, der kan anvendes i hele Europa. Rammen har til formål at skabe en fælles forståelse af livskompetencer og definerer otte centrale typer af kompetencer, der er nødvendige for at være en aktiv deltager i både ens privatliv og arbejdsliv. For hver kompetence er der tilknyttet to aspekter; sværhedsgrad/færdighedsniveau og kendskab til konteksten. Disse aspekter tager højde for deltagernes forskellige udgangspunkter og anerkender den enkeltes læringsprogression.

Figuren nedenfor viser, hvordan man kan støtte udviklingen af kompetencer på forskellige niveauer, fra fundamental forståelse på 'grundlæggende' niveau til stadig mere kompleks læring på 'udvidet' niveau, og samtidigt udvikle disse kompetencer til forskellige formål og i forskellige sammenhænge. For eksempel i forhold til personlig empowerment, i forhold til andre, herunder familie, venner og lokalsamfund, og gennem større engagement som en aktiv medborger.

Progression of LSE Framework

Den viden samt de kompetencer og holdninger, der beskrives i denne ramme, tager højde for en række internationale og europæiske kompetencerammer og bygger videre på den europæiske referenceramme om nøglekompetencer for livslang læring¹, som støtter studerende i alle aldre i at udvikle nøglekompetencer og grundlæggende færdigheder for læring. De kompetencer, der er omfattet af rammen, afspejler også projektpartneres viden om nationale og lokale initiativer, for eksempel eksisterende læreplaner og andre relevante ressourcer vedrørende specifikke kompetencer, og er også præget af LSE-projektforskning om eksempler på god praksis og værktøjer. Rammen indeholder links til disse ressourcer for hvert kompetenceområde.

Der er et anerkendt overlap mellem nogle af kompetencerne, for eksempel matematiske (numeracy) og økonomiske kompetencer. Dette overlap viser hvordan livskompetencerne i virkelighedens verden er indbyrdes forbundne. Læringsrammen begynder med de personlige og sociale kompetencer, da de beskriver den viden samt de færdigheder og holdninger, som understøtter alle de andre kompetencer. Rammen har ikke til formål at være udtømmende eller præskriptiv. Den præsenteres i stedet som et udgangspunkt, der kan anvendes og tilpasses deltageres forskellige behov og forudsætninger. Den er heller ikke ment som en læreplan man skal følge fra start til slut. Læringen skal prioriteres, således at de valgte kompetencer afspejler deltageres behov .

Undervisnings- og læringsprincipper

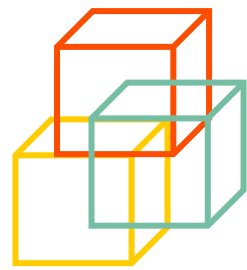
Life Skills for Europe går ind for læring, som;

- er tilpasset deltageres behov
- er udviklet, udført og evalueret sammen med deltagerne
- indrager faciliterende tilgange, der fremmer selvrefleksion og kritisk tænkning, hjælper deltagerne med at tage ansvar for egen læring og selv løse deres problemer
- anerkender deltageres forskelligheder og understøtter inklusion af marginaliserede grupper²

-
1. Europa-Kommissionen, 2018, Bilag til forslag til Rådets henstilling om nøglekompetencer for livslang læring
 2. Disse undervisnings- og læringsprincipper er blevet udarbejdet med henvisning til Outreach, Empowerment and Diversity (OED)-retningslinjerne for undervisere inden for voksenuddannelse, Citizens Curriculum Coaching Guide og ArbetSam-projektet om læring på arbejdspladsen.
https://www.oed-network.eu/wp-content/uploads/2018/04/guidelines-for-trainers_en.pdf
<http://www.learningandwork.org.uk/wp-content/uploads/2017/08/LW-Coaching-Report-V6-13.7.2017.pdf>
<http://languageforwork.ecml.at/Portals/48/HtmlTagFiles/e6490928-33cf-4450-8ffe-062758d51644.pdf>

Rammen

Personlige og sociale kompetencer

Beskrivelse

- Selvledelse, selvværd og empati
- At være i stand til at træffe beslutninger og løse problemer
- At være i stand til at kommunikere med andre på en respektfuld måde, at håndtere konflikter og samarbejde med andre på tværs af forskelle

Færdighedsniveau

Kontekst

Grundlæggende

I udvikling

Udvidet

Personlig empowerment

Forstå, hvad der menes med selvledelse og selvværd.

Identificere løsninger på problemer

Vide, hvornår det er hensigtsmæssigt at henholdsvis lytte og tale

Give information på en tydelig måde

Håndtere følelser på en effektiv måde

Udtrykke følelser på en effektiv måde

Forstå, hvordan og hvornår man skal bruge forskellige kommunikation former

Reflektere kritisk og træffe beslutninger

Være opmærksom på personlige styrker og svagheder.

Vide, hvordan man udnytter sine styrker og opsøger muligheder og støtte for at lære mere

Være opmærksom på egne værdier og handle i overensstemmelse dermed på en måde, der er respektfuld over for andre

Relationer til andre og lokalsamfundet

Forstå passende sociale færdigheder for at opbygge positive relationer

Anerkende og respektere forskellige idéer, værdier og kulturer

Udtrykke og opsummere forskellige synspunkter.

Samarbejde med andre

Kommunikere empatisk

Opmuntre og støtte andre til at udtrykke synspunkter og ideer

Give konstruktiv feedback

Aktivt engagement

Udtrykke et synspunkt eller en holdning på en hensigtsmæssig måde

Kommunikere konstruktivt i forskellige sammenhænge

Aktivt tage styringen i forhold til at løse problemer

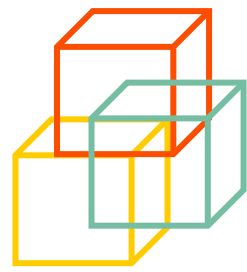
Samarbejde med andre, herunder evnen til at forhandle og gå på kompromis

Nyttige links

[Europa-Kommissionens Nøglekompetencer for livslang læring](#) : Kommissionens vedtagne forslag til en ny henstilling om nøglekompetencer for livslang læring (2018)

[Ofqual Register of Regulated Qualifications](#) : En hjemmeside, der viser de kvalifikationer og tildelende organisationer, som reguleres af Ofqual og CCEA Regulation.

Læse- og skrivekompetencer (Literacy)

Beskrivelse

- Evnen til at kommunikere effektivt, herunder udvikling af færdigheder i at tale og lytte, læse og skrive
- At være i stand til at bruge disse færdigheder i dagligdagen, hjemme, på arbejdet og gennem deltagelse i samfundslivet.

Dette kan omfatte kommunikation på yderligere et eller flere sprog

Færdighedsniveau

Grundlæggende	I udvikling	Udvidet
Konsolidering, arbejde med støtte	Forbedring, tiltagende selvstændighed	Styrkelse, tage føringen med andre

Kontekst

Velkendt	Mindre velkendt	
Personlig empowerment	Relationer til andre og lokalsamfundet	Aktivt engagement

Grundlæggende

I udvikling

Udvidet

Personlig empowerment

Søge information gennem læsning og forstå de vigtigste punkter i en tekst

Anvende grundlæggende stavning og grammatik korrekt

Bruge spørgsmål til at afklare tvivlsspørgsmål

Identificere hovedpunkter og ideer i forskellige tekster

Organisere egne meninger og idéer

Identificere holdninger i litteratur og medier, man er enig og uenig i

Skrive klart, sammenhængende og logisk med korrekt stavning, tegnsætning og grammatik .

Behandle komplekse oplysninger og reagere hensigtsmæssigt og konsekvent

Vide, hvordan man opsummerer en bred vifte af skrevne tekster

Anvende en række forskellige stiltyper skriftligt til forskellige formål

Anvende forskellige sætningsstrukturer og afsnit til at strukturere skriftlige produkter .

Relationer til andre og lokalsamfundet

Blive en del af grupper i lokalsamfundet og holde sig opdateret på de vigtigste diskussionspunkter

Udtrykke egne synspunkter og reagere hensigtsmæssigt på andres

Kommunikere med offentlige instanser

Tilpasse interaktioner med personer, alt efter det pågældende publikum, altså "kunne stikke en finger i jorden".

Udtrykke egne holdninger klart og tydeligt på en selvsikker og høflig måde

Fremlægge forskellige former for mundtlige oplæg selvsikkert og høfligt

Formidle problemer for at støtte familie og venner

Søge interaktion med større grupper af personer og håndtere komplekse oplysninger og reagere hensigtsmæssigt

Fremlægge idéer på overbevisende vis til lokalsamfundet

Vide, hvordan man på passende vis opsummerer holdninger og feedback fra andre

Præsentere argumenter og idéer klart og tydeligt både mundtligt og skriftligt .

Aktivt engagement

Løbende søge måder, hvorpå man kan interagere med ens omgivelser både mundtligt og skriftligt for at forsvare ens rettigheder.

Formidle problemer for at støtte andre inden for en lang række områder, f.eks. sundhed og økonomi

Bruge sprog, layout og struktur, der passer til forskellige formål og modtagere

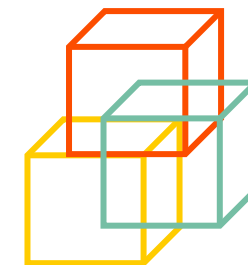
Stræbe efter ligestilling og mangfoldighed, både hvad angår udtryk og handlinger

Identificere holdninger, fordomme og diskrimination i den måde, hvorpå andre taler, skriver eller handler

Nyttige links

[Europa-Kommissionens nøglekompetencer for livslang læring](#) | [L&W Institute Citizens Curriculum – Literacy Capability](#): En tabel på næste side, der viser, hvordan udbydere kan støtte de studerende i at udvikle deres læse- og sprogfærdigheder | [Beskrivelser af nøglekompetence inden for kommunikation på modersmålet](#): Et hæfte med beskrivelser af nøglekompetence inden for modersmål (kun på slovensk)

Matematisk kompetencer (Numeracy)

Beskrivelse

- Genkende, engagere sig i og anvende talmæssige oplysninger i dagligdagen
- Anvende matematik til at løse problemer, beskrive, forklare og forudsige, hvad der vil ske

Færdighedsniveau

Grundlæggende	I udvikling	Udvidet
Konsolidering, arbejde med støtte	Forbedring, tiltagende selvstændighed	Styrkelse, tage føringen med andre

Kontekst

Velkendt	Mindre velkendt	
Personlig empowerment	Relationer til andre og lokalsamfundet	Aktivt engagement

Grundlæggende →

I udvikling →

Udvidet

Personlig empowerment

Læse, skrive og identificere tal og forstå metriske enheder

Være bekendt med og i stand til at beskrive 2D- og 3D-figurer.

Addere og subtrahere trecifrede tal | Multiplicere og dividere 2, 3, 4, 5 og 10.

Vide, hvordan man beregner procent

Forstå og bruge hele tal og negative tal/Addere, subtrahere, multiplicere og dividere hele tal

Vide, hvordan man bruger basale regnearter ved hjælp af en lommeregner på forskellige enheder.

Forstå mere avancerede anvendelser af tal, f.eks. tid, længde, afstand, vægt, kapacitet, temperaturmålinger og penge.

Vide, hvordan man omregner mellem brøker, decimaler og procenter

Forstå begrebet 'formskabelse' (f.eks. areal, omkreds, volumen) og vide, hvordan og hvornår man skal bruge hvad.

Forstå forhold og hvordan man kombinerer mængder i et givent forhold

Forstå formler og ligninger og deres anvendelse i dagligdagen.

Forstå økonomiske begreber

Relationer til andre og lokalsamfundet

Løse problemer i dagligdagen ved at bruge basale matematiske funktioner (f.eks. addere, subtrahere, dividere og multiplicere)

Forstå tal i lokalsamfundet og medierne

Arbejde med ækvivalenter mellem brøker, decimaler og procenter for at forstå og kunne organisere egne og andres økonomiske oplysninger og andres økonomiske oplysninger

Forstå målinger i stor skala, f.eks. hvordan man beregner, hvor mange kvadratmeter et hus/en grund er.

Forstå begreberne 'sandsynlighed' og 'usikkerhed' og kritisk reflektere over, hvordan de påvirker nuværende og fremtidige handlinger for en selv og andre.

Bruge erfaringer og data fra omgivelserne til at beregne sandsynligheden for udfaldet af handlinger.

Aktivt engagement

Forstå og uddrage nyttig information fra lister og statistiske tabeller.

Identificere og forstå grafer og diagrammer / Oprette lister

Sammenligne og bruge information fra grafer, diagrammer og tabeller

Anvende statistiske værktøjer f.eks. gennemsnit og typeværdi

Indsamle og registrere data .

Indsamle og fremlægge data for at give information ved hjælp af IKT, når det er relevant og i forbindelse med husholdningsøkonomi

Fortolke statistiske målinger

Bruge numerisk viden til at hjælpe andre

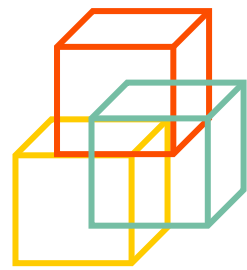
Nyttige links

[Citizen Maths](#) : Et gratis kursus baseret på løsning af problemer, der opstår på arbejdet og i livet. | [Europa-Kommissionens nøglekompetencer for livslang læring](#) | [L&W Institute Citizens Curriculum – Regnefærdighed](#) En tabel på næste side til at støtte de studerende i at udvikle deres regnefærdigheder | [Beskrivelse af matematiske kompetencer og kompetencer inden for naturvidenskab og teknologi](#) Et hæfte med beskrivelser af nøglekompetencer inden for matematik, naturvidenskab og teknologi (kun på slovensk)

Matematiske kompetencer

Økonomiske kompetencer

Beskrivelse

At have de færdigheder samt den viden og forståelse, der gør det muligt at administrere sine penge og bruge de informations- og rådgivningstjenester, der er nødvendige for effektivt at administrere ens egen økonomi.

Færdighedsniveau

Kontekst

Grundlæggende →

I udvikling →

Udvidet

Personlig empowerment

Være fortrolig med forskellige måder, hvorpå man kan betale for ting, f.eks. kontant, med kreditkort og kuponer

Læse og forstå opgørelser og regninger

Forstå vigtigheden af at føre regnskab – Identificere indtægtskilder – Anerkende vigtigheden af opsparinger

Lave og styre et personligt budget

Balancere indtægter og udgifter

Administrere forbrugskonti online og på papir – Forstå principper for bankvirksomhed

Forstå forskellige betalingsmetoder, f.eks. kontant, i restance, på kredit

Opspare aktivt – Administrere kredit

Anerkende og forstå egne rettigheder som forbruger

Styre ens økonomi på en effektiv måde ved at bruge kredit, opsparinger og pensionsopsparinger for at opnå langsigtede mål.

Forstå og anvende begrebet 'investering' i praksis

Vide, hvordan man udfordrer udbydere af finansielle tjenesteydelser og udøve forbrugerrettigheder, når noget går galt .

Relationer til andre og lokalsamfundet

Identificere lokale varer og tjenesteydelser, der kan købes – Lokal finansiell rådgivning og vejledning

Forstå forskellige boligudgifter og forpligtelser, f.eks. lejeaftaler og realkreditlån

Være opmærksom på fordelene og ulemperne ved forsikringer

Sammenligne tilbud, f.eks. vælge de bedste køb

Forstå risiko/gevinst-forhold

Lave og administrere et familie-/gruppe budget

Aktivt vælge de passende forsikringer og administrere betalinger

Bruge tjenester inden for finansiell rådgivning og vejledning med en kritisk tilgang.

Forstå og administrere lån

Planlægge under hensyntagen til fremtidige boligkrav.

Lægge planer for alderdom (og eventuelt tegne forsikringer for plejehjælp)

Aktivt engagement

Forstå forskellige former for kredit og kreditaftaler – Vide, hvad rente er, kende forskelle mellem kreditaftaler

Kende fordele og ulemper ved kredit og gæld

Forstå og vide, hvordan man administrerer kreditværdighed

Forstå forholdet mellem offentlig politik og personlig økonomi, f.eks. løn og økonomien og indkomstskat.

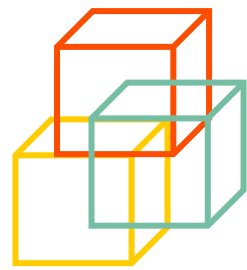
Nyttige links

[Financial Capability Strategy for the UK Adult Outcomes Framework](#): En ramme, der beskriver de vigtigste elementer i den økonomiske færdighed for personer fra 18 år og op. | [Citizens Advice Bureau Consumer Education Resources](#): En række aktiviteter, der er beregnet til at øge folks bevidsthed om forbrugerrettigheder og ansvarsområder samt udvikle færdigheder og fortrolighed vedrørende forbrugerspørgsmål. | [Citizens Advice Bureau Financial Capability Resources](#): Et online bibliotek inklusive ressourcer til at understøtte netværk og kunder vedrørende økonomiske spørgsmål. | [L&W Institute Citizens Curriculum - Financial færdighed](#): En tabel på næste side til at støtte de studerende i at udvikle deres økonomiske færdighed

Økonomiske kompetencer

Digitale kompetencer

Beskrivelse

- At være fortrolig med et computerstøttet og webbaseret miljø og i stand til at anvende digitale værktøjer, medier og ressourcer til for eksempel at finde oplysninger, løse praktiske opgaver, skabe digitalt indhold og produkter samt administrere data
- At have en kritisk forståelse for mediebudskabers karakteristika, teknikker og virkninger.

Færdighedsniveau

Kontekst

Grundlæggende →

I udvikling →

Udvidet

Personlig empowerment

Anerkende vigtigheden af digitale teknologier og teknologien i sig selv ved for eksempel at bruge gadgets, navigere på internettet

Gennemse, søge i og filtrere data, information og digitalt indhold

Være opmærksom på farerne ved at bruge digitale teknologier

Identificere egne digitale kompetencebehov og -huller

Kritisk vurdere data, information og digitalt indhold på medieplatforme både online og offline. Bruge digitale teknologier kreativt

Vide, hvordan man kan beskytte personoplysninger og privatlivets fred

Forstå ophavsret og licenser

Forklare og handle ud fra egne informationsbehov

Udvikle og styre data, information og digitalt indhold

Løse tekniske problemer relateret til browsing, søgning og filtrering af data, information og digitalt indhold

Demonstrere programmerings- og researchfærdigheder

Være bevidst om digitale teknologiers indvirkning på trivsel og social inklusion

Relationer til andre og lokalsamfundet

Forstå sociale medier

Interagere ved hjælp af digitale teknologier

Administrere egen digital identitet og omdømme

Interagere, kommunikere og samarbejde og samtidig være opmærksom på kulturelle og generationsmæssige forskelle.

Acceptere og tage ansvar for egne handlinger og udvise god dømmekraft i online interaktioner

Bidrage til online ressourcer og communities

Udvikle løsninger til digital inklusion

Søge og muliggøre adgang til teknologi i lokalsamfundet

Opmuntre og støtte andre i at udvikle digitale færdigheder og tillid til den digitale verden

Anvende egen viden til at guide andre i at udvikle digitale færdigheder og tillid til den digitale verden

Aktivt engagement

Deltage i samfundet ved hjælp af offentlige og private digitale tjenester .

Søge muligheder for øget indflydelse og for deltagelsesbaseret medborgerskab ved hjælp af relevante teknologier .

Være et eksempel på begrebet 'digitalt medborgerskab' ved at være aktiv og en del af det digitale samfund

Skabe løsninger på komplekse problemer (med begrænset definition), der er relateret til at engagere sig i medborgerskab ved hjælp af digitale teknologier

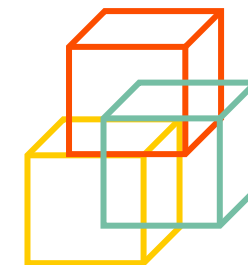
Nyttige links

[Learning & Work Institute Citizens Curriculum – Digitale færdigheder](#): En tabel på næste side, der viser, hvordan udbydere kan udvikle de studerendes digitale færdigheder | [Mediekendskab og digitale færdigheder – Media Literacy Council](#) : Definition af en person med digitale færdigheder og mediekendskab i Singapores kontekst | [The Digital Competence Frame-work for Citizens 2.1](#) : Et værktøj til at forbedre borgernes digitale kompetence med otte færdighedsniveauer og eksempler på anvendelse. Europa-Kommissionens nøglekompetencer for livslang læring

Digitale kompetencer

Sundhedskompetencer

Beskrivelse

- Have den nødvendige viden og færdigheder til at tage sig af sin egen sundhed samt drage omsorg for andre
- Vide, hvordan man får adgang til og gør brug af sundhedsydelser
- Forstå basale sundhedsoplysninger (f.eks. medicin, fødevareemballage)

Færdighedsniveau

Kontekst

Grundlæggende →

I udvikling →

Udvidet

Personlig empowerment

Anerkende vigtigheden af et godt helbred og sammenhængen mellem dette og f.eks. kost, motion, seksuel sundhed

Anerkende vigtigheden af egen form

Forstå betydningen af mental sundhed og trivsel samt kunne identificere egne behov

Vælge og administrere relevant medicin

Håndtere følelser på en effektiv måde

Foretage valg for at udvikle og vedligeholde en sund livsstil

Gøre noget til en vane og bryde andre

Anerkende egne fysiske og psykiske lidelser

Vide, hvor, hvornår og hvordan man får sundhedsrelaterede råd

Forstå sundhedsterminologi

Relationer til andre og lokalsamfundet

Forstå vigtigheden af familiens (og andre omkring ens) helbred

Anerkende og forstå virkningen af at være en omsorgsperson

Identificere tjenester eller institutioner, der tilbyder sundhedsydelse

Udvikle viden og færdigheder inden for børnepasning, f.eks. kost og motion, identificere og behandle sygdomme, ansvar som forælder

Opbygge varige relationer i familien til andre tæt på, til fagfolk som for eksempel læger

Være opmærksom på synlige og skjulte handicap

Identificere de virkninger af dårligt helbred, stofmisbrug og usund livsstil

Kende virkningerne af stoffer og alkohol på enkeltpersoner, familier og lokalsamfund

Identificere handicap i familien og lokalsamfundet

Aktivt engagement

Handle aktivt for at forbedre dit helbred til fordel for dig selv og andre omkring dig.

Kræve din og din families ret til sundhedsydelser .

Tage hensyn til andres fysiske og mentale behov

Få adgang til grupper eller klubber til fremme af sundhed eller trivsel, f.eks. plejetjenester

Agere på passende vis med lokale og nationale udbydere af sundhedsydelser

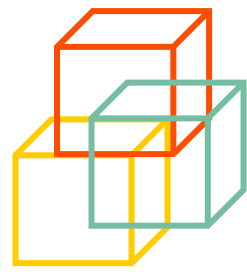
Hjælpe andre med at søge råd og støtte

Dele viden med andre, hvor det er hensigtsmæssigt

Nyttige links

[Learning & Work Institute Citizens Curriculum – Sundhedskompetence](#) : En tabel på næste side, der viser, hvordan udbydere kan støtte eleverne i at udvikle deres sundhedskompetence

Miljøkompetencer

Beskrivelse

- Forstå virkningen af daglige handlinger på miljøet, for eksempel forstå måder, hvorpå fødevarer produceres og forbruges, energi, genbrug, affaldsreduktion
- Forstå begrebet bæredygtig udvikling, og hvordan miljømæssige, sociale og økonomiske forhold hænger sammen

Færdighedsniveau

Kontekst

Grundlæggende

I udvikling

Udvidet

Personlig empowerment

Være opmærksom på bæredygtighed

Forstå, hvad der menes med en bæredygtig livsstil og et bæredygtigt forbrug

Anerkende vigtigheden af en miljøvenlig adfærd vedrørende vandforbrug, energiforbrug, madspild, transport osv.

Anerkende eget ansvar ved at handle miljøvenligt

Vurdere evnen til at gøre så meget som muligt for at foretage miljøvenlige livsstilsvalg og identificere handlinger, der kan foretages

Udvikle egne bæredygtige livsstilsfærdigheder, f.eks. dyrke egen mad

Forstå, hvordan globale miljøproblemer hænger sammen med økonomiske og sociale aspekter af bæredygtig udvikling

Deltagelse i handlinger, der fremmer en 'grønnere' livsstil, f.eks. energibesparelser, reduktion i vandforbrug, reduktion af plastikforbrug, have et 'reparation, genbrug, genanvend'-mindset.

Relationer til andre og lokalsamfundet

Kende til lokale miljømæssige initiativer, f.eks. naturbeskyttelsesforeninger

Forstå sammenhængen og konsekvenserne mellem personlig adfærd og indvirkning på naturen (f.eks. Klimaforandringer, påvirkning af biodiversitet)

Forstå de fysiske og mentalt helbredsmæssige og sociale fordele ved kontakt med naturen

Identificere individuelt og fælles ansvar for beskyttelse og bevaring af lokalmiljøet

Deltage i aktiviteter for at forbedre det lokale miljø f.eks. frivilligt arbejde med en lokal gruppe om miljøprojekter, 'bytte'-arrangementer i lokalsamfundet

Tilberede og styre en bæredygtig kost, f.eks. spise lokale/sæsonbestemte fødevarer, så vidt det er muligt, stræbe efter mindre madspil

Opfordre enkeltpersoner, venner, familie og lokalsamfundet til at gøre mere for miljøet og bevaring af naturressourcer (lokalt og globalt)

Være en rollemodel for miljøvenlig adfærd

Være fortaler for et balanceret samliv mellem mennesker og økosystemer i lokalområdet og motivere andre til at deltage i miljøaktivisme/miljøstøtte

Aktivt engagement

Være opmærksom på lokale miljøspørgsmål

Forstå sammenhængen mellem ren luft, vand og mad og en sund natur

Deltage i beslutningsprocessen om lokale miljøspørgsmål – Deltage i en lokal gruppe, der arbejder med miljøkampagner/informationskampagner.

Deltage i lokale diskussioner om miljøspørgsmål

Kende samspillet mellem individuel og samfundsmæssig adfærd og sociale, økonomiske og miljømæssige omkostninger både lokalt og globalt

Deltage aktivt i politiske processer for at bringe miljøspørgsmål på banen og sørge for, de bliver på den politiske dagsorden

Deltage aktivt i at opbygge bæredygtige lokalsamfund

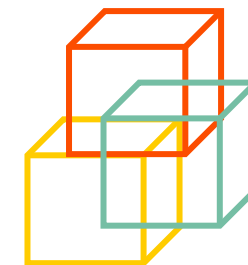
Useful Links

[A Framework for pro-environmental behaviours - Defra](#): A report of policy interventions aimed at helping individuals and communities live more environmentally sustainable lifestyles. | [Know Your Lifestyle project Friends of the Earth](#): A project engaged in development education, in topics of sustainable consumption.

Miljøkompetencer

Demokratiske kompetencer

Beskrivelse

- Forstå, hvordan demokrati fungerer i praksis
- Forstå hvordan man deltager i demokratiske processer og er engageret i fællesskaber
- Forstå og respektere religiøse og kulturelle forskelle

Færdighedsniveau

Kontekst

Grundlæggende →

I udvikling →

Udvidet

Personlig empowerment

Anerkende og værdsætte personlige egenskaber, f.eks. færdigheder, styrker, ambitioner, rettigheder, ansvarsområder

Kommunikere tydeligt

Give sin mening tilkende

Administrere tiden effektivt – Planlægge daglige og ugentlige aktiviteter

Lave personlige handlingsplaner for lærings- eller arbejds-mæssige mål.

Udvide planlægningsfærdigheder

Udvide færdigheder i kritisk tænkning

Være opmærksom på egne værdier og etiske/juridiske standarder i forbindelse med deltagelse i samfundet og politiske spørgsmål

Anvende egne værdier og etiske/juridiske standarder i forbindelse med deltagelse i samfundet og politiske spørgsmål

Kende og respektere demokratiske principper, f.eks. ytringsfrihed

Relationer til andre og lokalsamfundet

Deltage i forskellige aktiviteter/kurser

Deltage i sportslige, kulturelle eller lokale begivenheder

Identificere og vide, hvordan man bruger offentlige instanser – Følge op på aftaler eller møder

Anerkende ligestillingsspørgsmål og være opmærksom på dem i samspil med andre

Vide, hvordan man stemmer

Udvikle netværk – Danne og udveksle meninger – Forhandle og påvirke andre

Være frivillig i lokalsamfundet

Forstå og respektere forskellighed – Respektere forskellige levemåder og kulturelle forskelle

Forstå andres behov – Samarbejde med andre, herunder teamwork

Få sig selv og andre til at deltage i samfundet, foreninger, kulturelle eller sportslige begivenheder

Anerkende og forstå fordelene ved mangfoldighed i samfundet

Demonstrere og tilskynde til lighed i samfundet

Proaktivt udvikle relationer til andre i lokalsamfundet

Aktivt engagement

Være opmærksom på udviklinger i lokalsamfundet

Identificere lokale politikere og strukturer

Deltage aktivt i lokalsamfundets aktiviteter – planlægning, organisering og evaluering

Være interesseret i at løse problemer i lokalsamfundet og det bredere samfund

Være med til at organisere aktiviteter i lokalsamfundet

Forstå diskrimination i en social og juridisk kontekst

Udvikle partnerskaber med andre i fælles eller offentlig interesse

Nyttige links

[L& W Institute Citizens Curriculum – medborgerskabskompetence](#): En tabel på næste side, der viser, hvordan udbydere kan støtte eleverne i at udvikle deres medborgerskabskompetence | [EU-Kommissionens øglekompetencer Livslang læring](#)

Life Skills For Europe Læringsramme

Life Skills for Europe, 2018

Projektpartnere

